

บทที่ 2

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ เรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนต่อการให้บริการด้านสาธารณสุขไปรษณีย์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองโน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม โดยนำเสนอตามลำดับดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น
2. แนวความคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ
3. แนวคิดการปกครองท้องถิ่น
4. รูปแบบโครงสร้างอำนาจหน้าที่และการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล
5. แนวคิดหลักการให้บริการ
6. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน
7. บริบทขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองโน
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็น

1. ความหมายของความคิดเห็น

สมพร ทองทั่ว (2543 : 5) สรุปไว้ว่า ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกด้านความรู้สึกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ด้วยการพูด การเขียน โดยมีพื้นฐานความรู้เดิม ประสบการณ์ที่บุคคลได้รับ ตลอดจนสภาพแวดล้อมของบุคคลนั้น เป็นหลักในการแสดงความคิดเห็น

กนิษฐทิพย์ ดิถีเพ็ง (2549 : 8) สรุปไว้ว่า ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกทางด้านความเชื่อ และความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งของบุคคล โดยทางการพูด หรือการเขียน หรือการแสดงออกทางความรู้สึกอย่างไรอย่างหนึ่ง โดยอาศัยความรู้ประสบการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งสภาพแวดล้อม เพื่อสะท้อนถึงความในใจของผู้นั้น ซึ่งอาจจะไม่ตรงกับความคิดเห็นของผู้อื่นก็ได้ โดยความคิดเห็นนั้นอาจแสดงออกมาทั้งทางบวกและทางลบ

จักรพันธ์ ศรีมกุฏ (2552 : 8) สรุปไว้ว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านความรู้สึก ความนึกคิด ความเชื่อ ซึ่งมาจากประสบการณ์ การเรียนรู้ ความรู้และสภาพแวดล้อมที่ได้พบเจอมา ซึ่งความคิดเห็นของแต่ละบุคคลอาจเป็นที่ยอมรับ หรืออาจปฏิเสธจากบุคคลอื่นก็ได้ประเภทของความคิดเห็น

นักวิชาการ ได้แบ่งประเภทของความคิดเห็นไว้ ดังนี้

สมยศ อักษร (2546 : 45) ได้จำแนกความคิดเห็นเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. การคิดประเภทสัมพันธ์ (Associative Thinking)
 - 1.1 การสร้างวิมานในอากาศ (Day Dreaming)
 - 1.2 การฝัน (Night Dreaming)
 - 1.3 การคิดเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัว (Autistic Dreaming)
 - 1.4 การคิดเห็นที่เป็นอิสระ (Free Dreaming)
 - 1.5 การคิดที่ถูกควบคุม (Control Dreaming)
2. การคิดโดยตรงที่ใช้ในการแก้ปัญหา (Directed Thinking)
 - 2.1 การคิดเชิงวิจารณ์ (Critical Thinking)
 - 2.2 การคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking)

2. ปัจจัยที่ทำให้เกิดความคิดเห็น

นักวิชาการ ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ทำให้เกิดความคิดเห็น ดังนี้

จำเริญ ภาวจิต (2536 : 248 – 249) กล่าวว่าปัจจัยที่ก่อให้เกิดความคิดเห็นว่าขึ้นอยู่กับกลุ่มทางสังคม 3 ประการ คือ

1. ภูมิหลังทางสังคม หมายถึง กลุ่มคนที่มีภูมิหลังที่แตกต่างกันโดยทั่วไปจะมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันไปด้วย เช่น ความคิดเห็นระหว่างผู้เยาว์กับผู้สูงอายุ ชาวเมืองกับชาวชนบท เป็นต้น
2. กลุ่มอ้างอิง หมายถึง การที่คนเราจะคบหาสมาคมใคร หรือกระทำการหนึ่งสิ่งใดให้แก่ผู้ใด หรือการกระทำที่คำนึงถึงอะไรบางอย่างร่วมกันหรืออ้างอิงกันได้ เช่น ประกอบอาชีพเดียวกัน การเป็นสมาชิก หรือสมาคมเดียวกัน เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ย่อมมีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของบุคคลเหล่านั้นด้วย
3. กลุ่มกระตือรือร้น หรือ กลุ่มเฉื่อยชา หมายถึง การกระทำใดที่ก่อให้เกิดความกระตือรือร้นเป็นพิเศษอันจะให้เกิดกลุ่มประโยชน์ขึ้นมา ย่อมส่งผลต่อการจูงใจให้บุคคลที่เป็น

บุคคลที่เป็นสมาชิกเหล่านั้นมีความคิดเห็นที่คล้อยตามได้ไม่ว่าจะให้คล้อยตามในทางที่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ตาม ในทางตรงกันข้ามกลุ่มย่อยชาึกจะไม่มีอิทธิพลต่อการเกิดความคิดเห็น ดังนี้

ออสแคมป์ (Auscamp. 1991 : 205 ; อ้างถึงใน กอบชัย ทวีสุขเสถียร. 2545 : 7-9) ได้สรุปปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นไว้ดังนี้ ความคิดเห็นเป็นเรื่องของแต่ละบุคคลที่แสดงออกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ไม่จำเป็นต้องคล้ายกันหรือเหมือนกันเสมอไป ขึ้นอยู่กับปัจจัยพื้นฐานของแต่ละบุคคลที่ได้รับอิทธิพลต่อการแสดงออกในเรื่องนั้น ๆ ปัจจัยที่ทำให้เกิดความคิดเห็น พอสรุปได้ ดังนี้

1. ปัจจัยทางพันธุกรรมและร่างกาย จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านพันธุกรรมจะมีผลต่อระดับความก้าวร้าวของบุคคล และจะมีผลต่อการศึกษาทัศนคติหรือความคิดเห็นของบุคคลนั้น ๆ ได้ ส่วนปัจจัยด้านสรีระ เช่น อายุ ความเจ็บป่วย และผลที่เกิดจากการใช้ยาเสพติด จะมีผลต่อความคิดเห็นและทัศนคติของบุคคล

2. ประสบการณ์ของบุคคล โดยตรง คือบุคคลที่ได้รับความรู้สึกและความคิดต่าง ๆ จากประสบการณ์โดยตรง เป็นการกระทำหรือได้พบเห็นต่อสิ่งต่าง ๆ โดยตนเอง ทำให้เกิดทัศนคติหรือความคิดเห็นจากประสบการณ์ที่ตนเองได้รับ

3. อิทธิพลจากครอบครัว เป็นปัจจัยที่บุคคลเมื่อเป็นเด็กจะได้รับอิทธิพลจากการเลี้ยงดูอบรมของพ่อแม่และครอบครัว

4. ทัศนคติและความคิดเห็นต่อกลุ่ม เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลอย่างมากต่อความคิดเห็นหรือทัศนคติของแต่ละบุคคล เนื่องจากบุคคลจะต้องมีสังคมและการอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม ดังนั้น ความคิดเห็นและทัศนคติต่าง ๆ จะได้รับการถ่ายทอดและมีแรงกดดันจากกลุ่ม

5. สื่อมวลชน คือสิ่งต่าง ๆ ที่เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของเรา ได้แก่ หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของบุคคล

สรุปได้ว่า ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกทางความรู้สึก อาจเป็นการพูดหรือการเขียน ซึ่งผลที่เกิดจากการแสดงความรู้สึกนั้น อาจเกิดการยอมรับหรือปฏิเสธจากคนอื่นหรือสังคม และความคิดเห็นสามารถเปลี่ยนแปลงได้เสมอ ซึ่งในการศึกษาคครั้งนี้ หมายถึง ความคิดเห็นของประชาชนต่อการให้บริการด้านสาธารณสุขปโยคขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองโน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ทั้ง 3 ด้าน

แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ

1. ความหมายของการกระจายอำนาจ

โกวิท พวงงาม (2543 : 28-29) ได้ให้ความหมายของการกระจายอำนาจ (Decentralization) หมายถึง การโอนกิจการบริการสาธารณะบางเรื่องจากรัฐหรือองค์การปกครองส่วนกลางไปให้ชุมชนซึ่งตั้งอยู่ในท้องที่ต่าง ๆ ของประเทศ หรือหน่วยงานบางหน่วยงานรับผิดชอบจัดทำอย่างอิสระจากองค์การปกครองส่วนกลาง มี 2 รูปแบบ คือ

1. การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นหรือการกระจายอำนาจตามอาณาเขต หมายถึง การมอบอำนาจให้ท้องถิ่นจัดทำกิจการหรือบริการสาธารณะบางเรื่องภายในเขตของแต่ละท้องถิ่น และท้องถิ่นมีอิสระในการปกครองตนเองพอสมควร
2. การกระจายอำนาจตามบริการ หรือการกระจายอำนาจทางเทคนิค หมายถึง การโอนกิจการบริการสาธารณะบางกิจการจากรัฐหรือองค์การปกครองส่วนกลาง ไปให้หน่วยงานบางหน่วยงานรับผิดชอบจัดทำแยกต่างหากและอย่างเป็นอิสระ โดยปกติแล้วจะเป็นกิจการซึ่งการจัดทำต้องอาศัยความรู้ความชำนาญทางเทคโนโลยีแขนงใดแขนงหนึ่งเป็นพิเศษ เช่น การสื่อสาร วิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์ การผลิตกระแสไฟฟ้า เป็นต้น

ธนสวรรค์ เจริญเมือง (2548 : 290- 295) ได้ให้แนวความคิดหรือทัศนะต่อการกระจายอำนาจ ดังนี้

การกระจายอำนาจ (Decentralization) หมายถึง ระบบการบริหารประเทศที่เปิดโอกาสให้ท้องถิ่นต่าง ๆ มีอำนาจในการจัดการดูแลกิจการหลาย ๆ ด้านของตนเอง ไม่ใช่ปล่อยให้รัฐบาลกลางรวมศูนย์อำนาจในการจัดการกิจการแทบทุกอย่างของท้องถิ่น กิจการที่ท้องถิ่นมีสิทธิจัดการดูแลมักจะได้แก่ ระบบสาธารณสุข ปลอดภัย การศึกษาและศิลปวัฒนธรรม การดูแลชีวิตทรัพย์สิน และการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม ส่วนกิจการใหญ่ ๆ 2 อย่าง ที่รัฐบาลกลางควบคุมไว้เด็ดขาดก็คือ การทหารและการต่างประเทศ

การเปิดโอกาสให้แต่ละท้องถิ่นดูแลจัดการปัญหาในระดับท้องถิ่นจึงมีคุณประโยชน์สำคัญอย่างน้อย 5 ด้าน คือ

1. แบ่งเบาภาระของรัฐบาลกลาง
2. ทำให้ปัญหาในแต่ละท้องถิ่นได้รับการแก้ไขปรับปรุงได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามความต้องการของคนในท้องถิ่นนั้น ๆ
3. ส่งเสริมให้คนแต่ละท้องถิ่นได้แสดงความสามารถพัฒนาบทบาทตนเองในการดูแลรับผิดชอบท้องถิ่นของตน

4. เป็นพื้นฐานสำคัญของคนในท้องถิ่นในการก้าวขึ้นไปดูแลแก้ไขปัญหา
ระดับชาติ

5. เสริมสร้างความมั่นคงและเข้มแข็งให้แก่ชุมชนและทั้งประเทศ เนื่องจาก
ปัญหาต่างๆ ได้รับการแก้ไข สังคมมีความมั่นคงและเจริญก้าวหน้า ประชาชนมีคุณภาพและมี
บทบาทในการจัดการดูแลสังคมของตนเอง

สรุปความหมายของการกระจายอำนาจ หมายถึง การให้อิสระแก่ประชาชน ในการ
บริหารจัดการท้องถิ่น ซึ่งในการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นนั้นจะมุ่งส่งเสริมกระบวนการมี
ส่วนร่วมของประชาชนในทุกขั้นตอน โดยที่มีรัฐบาลกลางกำกับดูแลเท่าที่จำเป็น

2. สาระสำคัญของแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2543

มีกรอบความคิดที่สำคัญ 3 ประการ คือ (วุฒิสาร ตันไชย. 2552 : 45 – 46)

2.1 ความเป็นอิสระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกล่าวคือ ในการกระจายอำนาจ
ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องคำนึงถึงการเปิดโอกาสให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมี
อิสระในการกำหนดนโยบาย และการบริหารจัดการบริการสาธารณะ ตลอดจนการบริหารภายใน
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างแท้จริงภายใต้ความเป็นรัฐเดี่ยว และความมีเอกภาพของประเทศ
โดยเฉพาะการมีสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ดังนั้น ในการกระจายอำนาจจึงเสมือนการ
มอบความรับผิดชอบในการจัดบริการสาธารณะให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะต้อง
รับผิดชอบ และตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ได้อย่างอิสระ มิใช่เป็นการมอบ
ภารกิจที่รัฐเคยดำเนินการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการแทนเท่านั้น

2.2 หลักความสัมพันธ์ของการบริหารราชการแผ่นดิน กล่าวคือ ในการกระจาย
อำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการปรับบทบาท อำนาจ หน้าที่ ระหว่างราชการ
บริหารส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นใหม่ ดังนั้น บทบาทของราชการบริหารส่วน
ท้องถิ่นจะทำหน้าที่เป็นผู้ปฏิบัติการหลักในการดำเนินกิจการของรัฐที่เคยทำแต่เดิม ส่วนบทบาท
ของราชการบริหารส่วนกลางและส่วนภูมิภาคจะรับผิดชอบในภารกิจมหภาค และทำหน้าที่
ส่งเสริม สนับสนุน และกำกับดูแลการดำเนินงานของราชการบริหารส่วนท้องถิ่นเท่าที่จำเป็น

2.3 หลักประสิทธิภาพการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กล่าวคือ ในการ
กระจายอำนาจต้องคำนึงถึงการเพิ่มขีดความสามารถ ประสิทธิภาพในการบริหารงานขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย เพื่อเป็นหลักประกันว่าประชาชนในท้องถิ่น จะได้รับการจัดบริการ
สาธารณะที่มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำเป็นต้องเร่งรัด
พัฒนาประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ ตลอดจนการเร่งส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้ามามี

ส่วนร่วมในการบริหารท้องถิ่น สนับสนุนและตรวจสอบการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

สรุปได้ว่า การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้มีอิสระในการกำหนดนโยบาย และการบริหารจัดการบริการสาธารณะ เพื่อให้สนองตอบความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

2.3 ประโยชน์ที่สำคัญของการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ (อุทัย หิรัญโต. 2523 : 16)

2.3.1 การกระจายอำนาจเป็นการแบ่งเบาภารกิจของรัฐบาลที่จะต้องทำในท้องถิ่น และรัฐบาลเองก็อาจทำไม่ได้ผล เพราะแต่ละท้องถิ่นมีปัญหาที่ต้องบำบัดแตกต่างกัน การแก้ปัญหาหรือจัดบริการสาธารณะให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีอยู่เป็นอันมาก โดยวิธีเดียวกันย่อมไม่ได้ผล การกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นรับผิดชอบเอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะบริหารงานได้ตรงกับความต้องการของประชาชนมากกว่า

2.3.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจเก็บภาษีจากประชาชนได้โดยตรงและสามารถนำเงินนั้นไปใช้จ่ายได้ตามผลการใช้เงินว่าเป็นไปตามความต้องการของประชาชนเพียงใด ประโยชน์ในข้อนี้ก็คือ จะทำให้การใช้จ่ายเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนองความต้องการมากยิ่งขึ้น

2.3.3 การกระจายอำนาจจะทำให้ท้องถิ่นสามารถตัดสินใจแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างฉับพลันทำให้การบริหารงานเป็นไปตามความต้องการของประชาชนได้ดีกว่ารัฐบาลตัวเองเพราะ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอยู่ใกล้ชิดกับประชาชน

2.3.4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นแหล่งฝึกฝนให้ประชาชนได้มีโอกาสเข้าร่วมในการบริหารและการเมืองระดับท้องถิ่น ช่วยให้ประชาชนมีความคุ้นเคยและมีความชำนาญในการใช้สิทธิหน้าที่ของพลเมือง อันจะเป็นพื้นฐานนำไปสู่การเข้าไปมีส่วนร่วมในทางการเมืองและการปกครองระดับชาติที่ดีและถูกต้องต่อไป

สรุปได้ว่า การกระจายอำนาจมีประโยชน์ในการแบ่งเบาภารกิจของรัฐบาลการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นรับผิดชอบเององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะสามารถบริหารงานได้ตรงกับความต้องการของประชาชนมากกว่า และการกระจายอำนาจจะทำให้ท้องถิ่นสามารถตัดสินใจแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างทันที่

แนวความคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

1. ความหมายของการปกครองท้องถิ่น

เดเนียล วิท (Danial Wit. 1967 : 257 ; อ้างถึงใน โกวิทช์ พวงงาม. 2543 : 20) นิยามว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลกลางให้อำนาจ หรือกระจายอำนาจ ไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่น เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีอำนาจในการปกครองร่วมกันทั้งหมด หรือเพียงบางส่วนในการบริหารท้องถิ่นตามหลักการที่ว่าถ้าอำนาจการปกครองมาจากประชาชนในท้องถิ่นแล้ว รัฐบาลของท้องถิ่นก็ย่อมเป็นรัฐบาลของประชาชนโดยประชาชนและเพื่อประชาชน ดังนั้นการบริหารการปกครองท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมีองค์กรของตนเอง อันเกิดจากการกระจายอำนาจของรัฐบาลกลาง โดยให้องค์กรอันมิได้เป็นส่วนหนึ่งของรัฐบาลกลาง มีอำนาจในการตัดสินใจและบริหารงานภายในท้องถิ่นในเขตอำนาจของตน

ธนศรวิ์ เจริญเมือง (2550 : 27) นิยามว่า การปกครองท้องถิ่นก็คือ ระบบการบริหารและจัดการกิจการสาธารณะ และทรัพยากรต่าง ๆ ของท้องถิ่นภายในรัฐหนึ่ง เป็นท้องถิ่นที่มีขอบเขตชัดเจนภายในรัฐนั้น มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีโครงสร้างค้ำอำนาจและหน้าที่ที่กำหนดโดยกฎหมายทั่วไปและ/หรือกฎหมายพิเศษ

สรุปได้ว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การที่รัฐบาลกลางมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการท้องถิ่น โดยเลือกตัวแทนเข้าเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือคณะผู้บริหารท้องถิ่น โดยยึดหลักการปกครองตนเองและสามารถแก้ปัญหาและตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น

2. องค์ประกอบของการปกครองท้องถิ่น

คณะกรรมการปรับปรุงระบบการบริหารการปกครองท้องถิ่น (โกวิทช์ พวงงาม. 2543 : 24) ได้สรุปองค์ประกอบของการปกครองท้องถิ่น ดังนี้

1. เป็นองค์กรที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล และทบวงการเมือง
2. มีสภาและผู้บริหารระดับท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้งตามหลักการที่บัญญัติไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญ
3. มีอิสระในการปกครองตนเอง
4. มีเขตการปกครองที่ชัดเจนและเหมาะสม
5. มีงบประมาณรายได้เป็นของตนเองและเพียงพอ
6. มีบุคลากรปฏิบัติงานของตนเอง

7. มีอำนาจหน้าที่ที่เหมาะสมต่อการให้บริการ

8. มีอำนาจออกข้อบังคับเป็นกฎหมายของท้องถิ่นภายใต้ขอบเขตของ

กฎหมายแม่บท

9. มีความสัมพันธ์กับส่วนกลางในฐานะเป็นหน่วยงานระดับรองของรัฐ

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของการปกครองท้องถิ่น จะมีลักษณะเป็นเสมือนรัฐ ๆ หนึ่ง ซึ่งประกอบไปด้วยประชากร อาณาเขต มีรัฐบาลและมีอำนาจอธิปไตย สามารถจะบริหารจัดการท้องถิ่นได้อย่างอิสระ เพราะมีฐานะเป็นนิติบุคคล โดยมีส่วนกลางคอยกำกับดูแลเท่าที่จำเป็น

3. วัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่น

อุทัย หิรัญโต (2523 : 10-11) ได้สรุปวัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่น ไว้ดังนี้

1. เพื่อประสิทธิภาพการบริหาร การกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นจะทำให้ประชาชนในท้องถิ่นนั้นรับผิดชอบปกครองตนเอง ซึ่งในทางปฏิบัติย่อมจะดำเนินการสนองตอบความต้องการของประชาชนได้อย่างถูกต้อง และทำให้ไม่ต้องเสียเวลาในการเสนอเรื่องไปยังรัฐบาลกลาง ซึ่งกว่ารัฐบาลกลางจะวินิจฉัยสั่งการจะเป็นการสิ้นเปลืองเวลามีใช้น้อย หากรัฐบาลกลางกระจายอำนาจให้ท้องถิ่น ดำเนินการเองได้ ท้องถิ่นก็สามารถบริหารงานสำเร็จลงในท้องถิ่นนั่นเอง

2. เพื่อประหยัด โดยที่ท้องถิ่นแต่ละแห่งย่อมมีความแตกต่างกันตามสภาพภูมิศาสตร์ และจำนวนประชากร จึงเป็นเหตุให้สภาพความเป็นอยู่และรายได้แตกต่างกันด้วย เพื่อให้การปกครองของรัฐสามารถจัดบริหารอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนอย่างทั่วถึงและเสมอหน้ากัน จึงได้มีการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้น และรัฐบาลกลางได้มอบอำนาจให้ท้องถิ่นจัดเก็บภาษีอากร ซึ่งเป็นวิธีการหารายได้ให้กับท้องถิ่น เพื่อนำไปใช้ในการบริหารกิจการของท้องถิ่น และเพื่อประโยชน์ของท้องถิ่นอย่างแท้จริง

3. เพื่อให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นเป็นสถาบันที่ให้การศึกษาดูแลการปกครองระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชน

4. เพื่อแบ่งเบาภาระของรัฐบาลกลาง

สรุปได้ว่า การปกครองท้องถิ่นเกิดขึ้นเพื่อแบ่งเบาภาระของรัฐบาลกลาง โดยมีมุ่งให้องค์กรปกครองท้องถิ่นสามารถดำเนินการเองได้ โดยที่ไม่ต้องรอความช่วยเหลือจากรัฐบาลส่วนกลาง สามารถที่จะแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนได้อย่างทันที่และประหยัดงบประมาณ

4. ความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น

โกวิท พวงงาม (2543 : 25) ได้สรุปความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

1. การปกครองท้องถิ่นถือเป็นรากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย เพราะเป็นสถาบันฝึกสอนการเมืองการปกครองให้แก่ประชาชน ทำให้เกิดความคุ้นเคยในการใช้สิทธิและหน้าที่พลเมือง อันจะนำมาสู่ความศรัทธาเลื่อมใสในระบอบประชาธิปไตย
 2. การปกครองท้องถิ่นเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาล
 3. การปกครองท้องถิ่นจะทำให้ประชาชนรู้จักการปกครองตนเองเพราะเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งจะทำให้ประชาชนเกิดสำนึกในความสำคัญของตนเองต่อท้องถิ่น ประชาชนจะมีส่วนร่วมรับรู้ถึงอุปสรรค ปัญหา และช่วยกันแก้ไข ปัญหาของท้องถิ่นของตน
 4. การปกครองท้องถิ่นสามารถตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นตรงเป้าหมาย และมีประสิทธิภาพ
 5. การปกครองท้องถิ่นจะเป็นแหล่งสร้างผู้นำทางการเมือง การบริหาร ของประเทศในอนาคต
 6. การปกครองท้องถิ่นสอดคล้องกับแนวคิดในการพัฒนาชนบทแบบพึ่งตนเอง
- สรุปได้ว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อการวางรากฐาน การพัฒนาประชาธิปไตย และการพัฒนาประเทศ เพราะการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการปู พื้นฐานให้ประชาชนเข้าใจถึงระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย รู้จักสิทธิ หน้าที่ ตลอดจน บทบาทในการที่จะมีส่วนร่วมในทางการเมือง สามารถบริหารจัดการท้องถิ่นของตนได้อย่างมี ประสิทธิภาพ

รูปแบบโครงสร้างอำนาจหน้าที่ และการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

1. ความเป็นมาขององค์การบริหารส่วนตำบล

เดิมสภาตำบลได้จัดตั้งขึ้นตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ 222/2499 ลงวันที่ 8 มีนาคม 2499 เรื่อง ระเบียบบริหารราชการส่วนตำบลและหมู่บ้าน โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะเปิด โอกาสให้ราษฎรได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของตำบลและหมู่บ้านทุกอย่างเท่าที่จะเป็น ประโยชน์แก่ท้องถิ่นและราษฎรเป็นส่วนรวม ซึ่งจะเป็นแนวทางนำราษฎรไปสู่การปกครอง ระบอบประชาธิปไตย พ.ศ. 2537 ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การ บริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 เป็นกฎหมายที่ใช้จัดระเบียบการบริหารงานในตำบลแทนประกาศ

คณะปฏิวัติ ฉบับที่ 326 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515 นับตั้งแต่ พ.ร.บ. สถาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 2 มีนาคม 2538 ทำให้มีการปรับฐานะการบริหารงานในระดับตำบล โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงรูปแบบใหม่ของสภาตำบลทั่วประเทศ โดยแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ ดังนี้ (โกวิท พวงงาม, 2543 : 169-170)

1.1 รูปแบบ “สภาตำบล” ได้รับการยกฐานะเป็นนิติบุคคล อันได้แก่ สภาตำบลที่มีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนต่ำกว่า 150,000 บาท

1.2 รูปแบบ “องค์การบริหารส่วนตำบล” (อบต.) ตั้งขึ้นจากสภาตำบลที่มีรายได้ (โดยไม่รวมเงินอุดหนุน) ในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปีเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละ 150,000 บาท ได้รับการยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น (มาตรา 43) หลักเกณฑ์ที่กำหนดให้สภาตำบลเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 กำหนดว่า ถ้าสภาตำบลที่มีรายได้ โดยไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปี เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละหนึ่งแสนห้าหมื่นบาทถ้วน อาจจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลได้ โดยทำเป็นประกาศของกระทรวงมหาดไทย และให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาในประกาศนั้น ให้ระบุชื่อ และเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ด้วย องค์การบริหารส่วนตำบล ให้พ้นจากอำนาจแห่งสภาตำบลนับแต่วันที่กระทรวงมหาดไทยได้ประกาศจัดตั้งขึ้นเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล และประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป และขอให้โอนบรรดางบประมาณ ทรัพย์สิน สิทธิ ลิขสิทธิ์หรือหนี้ และเจ้าหน้าที่ของสภาตำบลไปเป็นขององค์การบริหารส่วนตำบล

2. โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล

โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลปัจจุบัน มีลักษณะโครงสร้างที่มีทั้งฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายบริหาร ซึ่งเกิดขึ้นตาม พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2546) ทำให้โครงสร้างของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล มีดังนี้

2.1 โครงสร้างสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย สมาชิกหมู่บ้านละ 2 คน อบต.ใดมี 1 หมู่บ้าน ให้มีสมาชิก 6 คน อบต.ใดมี 2 หมู่บ้าน ให้มีสมาชิกหมู่บ้านละ 3 คน

2.2 โครงสร้างคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยนายกองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน และรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล 2 คน โดยสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้เลือกตั้งแล้วเสนอให้นายอำเภอแต่งตั้ง

3. การยุบองค์การบริหารส่วนตำบล

ถ้าองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีจำนวนประชากรทั้งหมดไม่ถึงสองพันคน ทั้งเป็นเหตุให้ไม่สามารถที่จะดำเนินการบริหารงานพื้นที่นั้น ให้มีประสิทธิภาพในลักษณะขององค์การบริหารส่วนตำบลได้หรือองค์การบริหารส่วนตำบลได้จัดตั้งขึ้นเป็นเทศบาลให้กระทรวงมหาดไทยประกาศยุบองค์การบริหารส่วนตำบลตามมาตรา 41 และ 42 วรรคสองและวรรคสาม

4. อำนาจหน้าที่ของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

4.1 ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบลเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล

4.2 พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล
ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

4.3 ควบคุมการปฏิบัติงานของคณะผู้บริหาร ให้เป็นไปตามนโยบายและแผนพัฒนาตำบล และกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

5. อำนาจหน้าที่ของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

5.1 บริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามมติ ข้อบัญญัติ และแผนพัฒนาตำบลและรับผิดชอบการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

5.2 จัดทำแผนพัฒนาตำบลและงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อเสนอให้สภา องค์การบริหารส่วนตำบล พิจารณาให้ความเห็นชอบ

5.3 รายงานผลการปฏิบัติงาน และการใช้จ่ายเงินให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลทราบอย่างน้อยปีละสองครั้ง

5.4 ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ทางราชการมอบหมาย

6. การหมดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

6.1 องค์การบริหารส่วนตำบลหมดวาระหรือยุบสภา

6.2 ตาย

6.3 ลาออกต่อนายอำเภอ

6.4 มีส่วนได้เสียโดยตรงหรือโดยอ้อมในสัญญาขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้นหรือกิจการที่ทำให้้องค์การบริหารส่วนตำบลนั้น

6.5 ขาดคุณสมบัติในการเป็นสมาชิก

6.6 ไม่อยู่ในหมู่บ้านที่ได้รับการเลือกตั้งติดต่อกัน 6 เดือน

6.7 ขาดประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลติดต่อกัน 3 ครั้ง โดยไม่มีเหตุผล

สมควร

6.8 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีมติให้ออก เพราะทำตัวเสียหาย หรือทำให้ประชาชนเสียประโยชน์

6.9 ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนให้สมาชิกสภาหรือผู้บริหารออกจากตำแหน่งได้ตามรัฐธรรมนูญมาตรา 286

7. คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

7.1 ถึงคราวออกตามอายุของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

7.2 สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีมติให้พ้นจากตำแหน่งด้วยคะแนนไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอยู่

7.3 ความเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสิ้นสุดลง

7.4 ลาออก

7.5 มีการยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

7.6 ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้คณะผู้บริหารพ้นจากตำแหน่ง

7.7 สภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีมติไม่รับหลักการข้อบัญญัติงบประมาณ รายจ่ายประจำปีหรือร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

7.8 สมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสิ้นสุดลงพร้อมกัน

8. อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

พระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ไว้ดังนี้

8.1 มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

8.2 มีอำนาจหน้าที่ที่จะต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้

8.2.1 จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก

8.2.2 รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

8.2.3 ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ

8.2.4 ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

8.2.5 ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

8.2.6 ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ

8.2.7 คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

8.2.8 บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดี

ของท้องถิ่น

8.2.9 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย

9. รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล

เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เป็นรูปแบบการปกครองท้องถิ่นที่ต้องทำหน้าที่พัฒนาพื้นที่ในตำบลให้เจริญ ตามรายได้และงบประมาณในตำบล นอกจากนี้ยังมีอำนาจหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน อากรฆ่าสัตว์และผลประโยชน์อื่นที่เกิดจากการฆ่าสัตว์ ซึ่งแต่เดิมองค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดเก็บให้ ดังนั้น จะเห็นได้ว่ารายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล มีหลายทาง ซึ่งแบ่งเป็นหมวดได้ดังนี้ (โกวิทย์ พวงงาม. 2543 : 179)

9.1 ภาษีอากรและค่าธรรมเนียม

9.1.1 ภาษีบำรุงท้องที่

9.1.2 ภาษีโรงเรือนและที่ดิน

9.1.3 ภาษีป้าย

9.1.4 อากรฆ่าสัตว์ และผลประโยชน์อื่นอันเกิดจากสัตว์

9.1.5 ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์ล้อเลื่อน

9.1.6 ภาษีธุรกิจเฉพาะ

9.1.7 ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุรา

9.1.8 ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตเล่นการพนัน

9.1.9 อากรรังนกนางแอ่น

9.1.10 ค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล

9.1.11 อากรประทานบัตร ใบอนุญาตและอาชญาบัตรการประมง

9.1.12 ค่าภาคหลวงและค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้

9.1.13 ค่าธรรมเนียมและจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามประมวล

กฎหมาย ที่ดิน

9.1.14 ค่าภาคหลวงปิโตรเลียมตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม

9.1.15 ค่าภาคหลวงแร่ตามกฎหมายว่าด้วยแร่

- 9.1.16 เงินที่เก็บตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ
- 9.1.17 ภาษีมูลค่าเพิ่ม
- 9.1.18 ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับ ตามที่กฎหมายกำหนด
- 9.2 เงินอุดหนุนรัฐบาล
- 9.3 รายได้ทรัพย์สินและรายได้ประเภทอื่น ๆ
 - 9.3.1 รายได้จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
 - 9.3.2 รายได้จากสาธารณูปโภคขององค์การบริหารส่วนตำบล
 - 9.3.3 รายได้จากกิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์ขององค์การบริหารส่วนตำบล
 - 9.3.4 เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่มีผู้อุทิศให้
 - 9.3.5 รายได้อื่นตามที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐจัดสรรให้
 - 9.3.6 รายได้อื่นตามที่จะมีกฎหมายให้เป็นขององค์การบริหารส่วนตำบล
- 9.4 เงินกู้ โดยมีหลักการ ดังนี้
 - 9.4.1 กู้จาก กระทรวง ทบวง กรม องค์การหรือนิติบุคคล
 - 9.4.2 การกู้ตาม 1) กระทำได้เมื่อได้รับอนุญาตจากสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
 - 9.4.3 การกู้ต้องปฏิบัติตามระเบียบของกระทรวงมหาดไทย
- 10. แหล่งที่มาของรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล
 - 10.1 รายได้ที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดเก็บเองจากภาษีอากรต่างๆ ได้แก่
 - 10.1.1 ภาษีบำรุงท้องที่
 - 10.1.2 ภาษีโรงเรือนและที่ดิน
 - 10.1.3 ภาษีป้าย
 - 10.1.4 อากรการฆ่าสัตว์
 - 10.2 รายได้ที่มีการจัดเก็บตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น และให้องค์การบริหารส่วนตำบลได้รับทั้งจำนวน เมื่อมีการจัดเก็บในองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่
 - 10.2.1 เงินอากรตามกฎหมายว่าด้วยรังนกนางแอ่น
 - 10.2.2 ค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล
 - 10.2.3 เงินอากรประทานบัตรใบอนุญาตและอาชญาบัตรตามกฎหมายว่าด้วยการประมง
 - 10.2.4 ค่าภาคหลวงและค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้
 - 10.2.5 ค่าธรรมเนียมและจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามประมวลกฎหมายที่ดิน

10.3 รายได้ที่ได้รับการจัดสรรให้เมื่อมีการจัดเก็บตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

10.3.1 ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์และล้อเลื่อน อากรเมื่อจัดเก็บได้ในจังหวัด จัดสรรให้องค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่บัญญัติไว้ กฎหมายว่าด้วยการนั้น (พ.ร.บ. การขนส่งทางบก พ.ร.บ.รถยนต์)

10.3.2 ค่าภาคหลวงแร่และค่าภาคหลวงปิโตรเลียม เมื่อจัดเก็บได้ในองค์การบริหารส่วนตำบลใดให้จัดสรรให้องค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในกระทรวงมหาดไทย

10.3.3 เงินที่เก็บตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ เมื่อจัดเก็บได้ในองค์การบริหารส่วนตำบลใดให้แบ่งให้องค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในกระทรวงมหาดไทย

10.4 รายได้ที่องค์การบริหารส่วนตำบล ต้องออกข้อบัญญัติตำบลเพื่อจัดเก็บเพิ่มขึ้นตามกฎหมายนั้น เป็นรายได้ที่องค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจออกข้อบัญญัติเพื่อเก็บภาษีอากรและค่าธรรมเนียมเพิ่มขึ้น อัตราที่เรียกเก็บตามบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยการนั้น

11. รายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบล

11.1 เงินเดือน

11.2 ค่าจ้าง

11.3 เงินค่าตอบแทนอื่น ๆ

11.4 ค่าใช้สอย

11.5 ค่าวัสดุ

11.6 ค่าครุภัณฑ์

11.7 ค่าที่ดิน สิ่งก่อสร้าง

11.8 ค่าสาธารณูปโภค

11.9 เงินอุดหนุนหน่วยงานอื่น ๆ

11.10 รายจ่ายอื่นใดตามข้อผูกพัน หรือตามที่กฎหมายหรือระเบียบของกระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้

12. การกำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบล

12.1 นายอำเภอกำกับดูแลการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย

12.2 ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจสั่งให้ยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้หากมีการกระทำเป็นการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อย หรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

12.3 ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจสั่งให้ผู้บริหารทั้งคณะหรือบางคนพ้นจากตำแหน่งเมื่อเห็นว่ามี การกระทำฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อย หรือเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

แนวคิดเกี่ยวกับหลักการของงานการให้บริการ

1. การบริการสาธารณะ

1.1 ความหมายของการให้บริการสาธารณะ

การให้บริการสาธารณะตรงกับภาษาอังกฤษว่า Public Service Delivery และได้มีวิวัฒนาการมาตั้งแต่มนุษย์มารวมกันอยู่เป็นประเทศ แต่ละประเทศก็มีลักษณะการบริการสาธารณะที่แตกต่างกันตามความเหมาะสม ซึ่งบริการสาธารณะที่จัดทำขึ้นส่วนใหญ่จะมาจากฝ่ายปกครอง และอาจจะถือได้ว่าเป็นหน้าที่ที่สำคัญยิ่งในการบริหารงานของภาครัฐ โดยเฉพาะในลักษณะงานที่ต้องมีการติดต่อสัมพันธ์กับประชาชนโดยตรง โดยหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการมีหน้าที่ในการส่งต่อการบริการให้แก่ผู้รับบริการ มีนักวิชาการให้แนวคิดเกี่ยวกับการให้บริการที่ขอนามากล่าวพอสังเขปดังนี้

ประยูร กาญจนดุล (2549: 199-121) ได้กล่าวถึงแนวคิดของการให้บริการสาธารณะว่ามีอยู่ 5 ประการ ที่สำคัญคือ

1. บริการสาธารณะเป็นกิจกรรมที่อยู่ในความอำนาจการหรือในความควบคุมของฝ่ายปกครอง
 2. บริการสาธารณะมีวัตถุประสงค์ในการสนองความต้องการส่วนรวมของประชาชน
 3. การจัดระเบียบ และวิธีดำเนินบริการสาธารณะยอมจะแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้เสมอเพื่อให้เหมาะสมแก่ความจำเป็นแห่งกาลสมัย
 4. บริการสาธารณะจะต้องจัดดำเนินการอยู่เป็นนิจและโดยสม่ำเสมอไม่มีการหยุดชะงัก ถ้าบริการสาธารณะจะต้องหยุดชะงักลงด้วยประการใด ๆ ประชาชนย่อมได้รับความเดือดร้อนหรือได้รับความเสียหาย
 5. เอกชนย่อมมีสิทธิที่จะได้รับประโยชน์จากบริการสาธารณะเท่าเทียมกัน
- จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้นถึงแม้ว่าจะมองแนวคิดของการให้บริการสาธารณะ จำกัดขอบเขตอยู่

เพียงหน้าที่ของฝ่ายปกครองซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐเท่านั้น แต่เมื่อ พิจารณาในแง่ของ วัตถุประสงค์แล้ว อาจกล่าวได้ว่าค่อนข้างจะครอบคลุม กล่าวคือ เป็นการมองว่าการให้บริการ สาธารณะมีวัตถุประสงค์เพื่อสนองต่อความต้องการส่วนรวมของประชาชนมิใช่เพียงบุคคลหนึ่ง หรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเท่านั้น นอกจากนี้คุณค่าที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ การเน้นหลักการ การให้บริการสาธารณะอันได้แก่ ความต่อเนื่องและความยุติธรรมในการให้บริการสาธารณะ ซึ่งหลักการทั้งสองนี้ได้ถูกนำไปใช้ในการวัดความพึงพอใจของผู้รับบริการด้วยเช่นกัน

การรับบริการจากความ หมายถึง กล่าวจะเห็นได้ว่าเป็นการพิจารณาโดยใช้แนวคิด เจริญระบบ (System Approach) ที่มีการมอบหน่วยงานที่ให้บริการใช้ปัจจัยนำเข้า (Input) เข้าสู่ กระบวนการการผลิต (Process) และออกมาเป็นผลผลิตการบริการ (Output) โดยทั้งหมดจะต้อง เป็นไปตามแผนงานที่กำหนดไว้ ดังนั้นการประเมินผลจะช่วยให้ทราบถึงผลผลิต หรือการ บริการที่เกิดขึ้นว่าปีลักษณะเป็นเช่นไร ซึ่งจะเป็นข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) เป็นปัจจัยนำเข้า ต่อไป ด้วยเหตุนี้ระบบการให้บริการสาธารณะลักษณะที่เคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

จากแนวคิดข้างต้น สรุปได้ว่า การให้บริการสาธารณะเพื่อสนองความต้องการส่วนรวม ของประชาชน และต้องให้บริการสาธารณะอย่างต่อเนื่อง มีความเสมอภาคเท่าเทียมกันและ ปรับปรุงแก้ไขได้ตลอดเวลา เพื่อให้เหมาะสมกับเหตุการณ์และความจำเป็นในทางปกครองที่จะ รักษาประโยชน์สาธารณะ รวมทั้งปรับปรุงให้เข้ากับวิวัฒนาการของความต้องการส่วนรวมของ ประชาชนด้วย

1.2 การให้บริการสาธารณะ

การบริการประชาชนเป็นการให้บริการสาธารณะประเภทหนึ่ง ถ้าหากการ จัดระบบการบริหารงานดีก็จะส่งผลให้การทำงานมีประสิทธิภาพในประเทศไทยคณะรัฐมนตรี ได้มี มติเมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2541 กำหนดให้ปี พ.ศ. 2542 - 2544 เป็นปีแห่งการส่งเสริมการบริการ ประชาชนของรัฐ อีกทั้งข้อกำหนดในรัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2540 และนโยบายของรัฐบาลที่ ประกาศให้มีการปฏิรูประบบ ราชการและระบบการทำงานของหน่วยงานของรัฐ มีเป้าหมายให้ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมให้มากที่สุด ดังนั้นเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามนโยบาย จึงต้อง ปรับเปลี่ยนบทบาทของผู้ปฏิบัติงานเพื่อเพิ่มคุณภาพการบริการของรัฐในทุกด้าน เพื่อให้ประชาชน ได้รับบริการอย่างรวดเร็ว ถูกต้อง เป็นประโยชน์ โดยการปรับปรุงขั้นตอนการบริการ มีระบบการ บริหารงานที่โปร่งใสและตรวจสอบได้ในทุกสาขาอาชีพ ดังนั้นการประเมินประสิทธิภาพการ ให้บริการสาธารณะ จึงเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงระบบการทำงานและเพิ่ม คุณภาพการให้บริการของรัฐ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (พงศ์สันต์ ศรีสมทรัพย์ และปิยะนุช เงินคล้าย. 2545 : 361 - 362)

ปฐม มณีโรจน์ (2553 : 124 ; อ้างถึงใน พิทักษ์ ทรุภทิม. 2538 : 30) ได้ให้ความหมายของการให้บริการสาธารณะว่า เป็นการบริการในฐานะที่เป็นหน้าที่ของหน่วยงานที่มีอำนาจกระทำ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการเพื่อให้เกิดความพอใจ จากความหมายนี้จึงเป็นการพิจารณา การให้บริการว่าประกอบด้วย ผู้ให้บริการ (Providers) และผู้รับบริการ (Recipients) โดยฝ่ายแรกถือปฏิบัติเป็นหน้าที่ที่ต้องให้บริการเพื่อให้ฝ่ายหลังเกิดความพึงพอใจ

เทพศักดิ์ บุญรัตพันธ์ (2536 : 234 ; อ้างถึงใน พิทักษ์ ทรุภทิม. 2538 : 32) กล่าวว่า การให้บริการสาธารณะ คือการที่บุคคลกลุ่มบุคคล หรือ หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการสาธารณะ ซึ่งอาจจะเป็นของรัฐหรือเอกชนมีหน้าที่ในการส่งต่อการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชน โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อสนองต่อความต้องการของประชาชนโดยส่วนรวม

1.3 หลักการบริการ

พงศ์สัมพันธ์ ศรีสมทรัพย์ และปิยะนุช เงินคล้าย (2545 : 363 - 364) กล่าวถึง หลักการบริการที่ดีมีดังนี้

1.3.1 หลักประสิทธิภาพ หมายถึง การให้บริการที่ได้ผลลัพธ์สูง แต่ใช้ทรัพยากรน้อยและคุ้มค่า

1.3.2 หลักความรับผิดชอบ หมายถึง การให้บริการได้ครบตามขอบข่ายของอำนาจหน้าที่

1.3.3 หลักการตอบสนอง หมายถึง การที่ประชาชนสามารถเข้าถึงการให้บริการของรัฐได้อย่างไม่จำกัด สามารถเลือกรับบริการได้สอดคล้องกับความพอใจ ไม่สามารถหลีกเลี่ยงหรือปฏิเสธการให้บริการที่ประชาชนร้องขอ อีกทั้งควรหาช่องทางหรือเพิ่มโอกาสในการให้บริการประชาชนให้มากที่สุด

1.3.4 หลักความรวดเร็ว หมายถึง การลดขั้นตอนให้น้อยที่สุดงานใดที่ทำได้ทันทีควรจะทำถ้าไม่สามารถทำได้ทันทีควรกำหนดระยะเวลาและควรทำให้เร็วที่สุด

1.3.5 หลักความสอดคล้อง หมายถึง การจัดบริการให้สอดคล้องกับความต้องการของปัจเจกบุคคลและสภาพสังคม

1.3.6 หลักความเชื่อถือไว้วางใจ หมายถึง การทำให้ประชาชนมีความศรัทธาในหน่วยงานของรัฐ ได้รับความพึงพอใจในบริการ

1.3.7 หลักมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง การให้บริการด้วยความยิ้มแย้ม แจ่มใสเป็นมิตร เอื้ออาทรต่อผู้รับบริการ มีความใส่ใจสนใจเข้าใจปัญหาและให้ความประทับใจมีความสุขหลังจากรับบริการ

1.3.8 หลักการให้เกียรติการยอมรับ หมายถึง การให้ความสำคัญไม่เลือกปฏิบัติ
ต้อนรับด้วยความสุภาพ ไม่ดูถูกเหยียดหยามประชาชน ไม่ใช่อำนาจข่มขู่

1.3.9 หลักความเต็มใจ หมายถึง ทำทุกอย่างด้วยใจ ไม่แฉ่งหรือเสแสร้ง พยายาม
สร้างจิตใจในการบริการ

1.3.10 หลักการแข่งขัน หมายถึง การพัฒนาหน่วยงานที่ทำให้มีการบริการที่ดีกว่า
หน่วยงานอื่น ๆ ในประเภทเดียวกันและให้ประชาชนอยากมาใช้บริการอีก

1.3.11 หลักความกระฉับกระเฉง หมายถึง การตื่นตัวในการทำงานมีความ
กระตือรือร้น

1.3.12 หลักภาพพจน์ที่ดี หมายถึง การที่ประชาชนมีความมั่นใจในการรับบริการ
ยอมรับการบริการและรับรู้หน่วยงานในทางที่ดี ทั้งนี้การที่จะสร้างภาพพจน์ที่ดีนั้น จะต้องอาศัย
องค์ประกอบของหลักการบริการดังกล่าวได้ครบถ้วน เพื่อให้ผู้รับบริการพึงพอใจและประทับใจ

1.4 หลักการสำคัญในการให้บริการ

เพื่อนำสู่ความพึงพอใจสูงสุดให้แก่ลูกค้าหรือผู้ที่มาใช้บริการ ดังนี้

14.1 การเข้าใจในความต้องการของลูกค้า เพื่อที่จะได้ล่วงรู้ถึงความต้องการของ
ลูกค้า เพื่อที่จะได้เข้าใจในความต้องการของลูกค้าอย่างง่าย ๆ

14.2 การรู้จักวิธีติดต่อสื่อสารที่ดี การติดต่อสื่อสารที่ดีทั้งภาษาคำพูด และที่ไม่ใช่
ภาษาคำพูด หรือที่เรียกว่า ภาษาท่าทางหรืออวัจนภาษา

14.3 ความมีมารยาท คือ การที่ผู้ให้บริการมีการแสดงออกที่ดีต่อหน้าลูกค้า
การแสดงที่ดีก็คือ การมีกริยามารยาทที่งดงามนั่นเอง ซึ่งแสดงออกทั้งการพูด การนั่ง การยืน
การเดิน หรือการแสดงออกด้วยภาษากาย

14.4 การมีความรับผิดชอบ ต่อไปนี้เป็นสูตรสำเร็จในการแสดงถึงความรับผิดชอบ
ในการทำงาน และเป็นการเพิ่มผลผลิตในการทำงาน

14.5 ความสามารถรอบรู้ ผู้ให้บริการที่ดีจะต้องมีความสามารถรอบรู้ต่าง ๆ
เพราะความรู้ทำให้เกิดทัศนคติที่ดี ทำให้เกิดความเชื่อมั่นในการทำงานติดตามมา และจะทำให้เกิด
ขวัญ และกำลังใจที่ดีอีกด้วย

14.6 การมีความน่าเชื่อถือ การที่ผู้ที่มีหน้าที่ในการบริการจะมีความเชื่อถือได้นั้น
คุณสมบัติประจำตัวของแต่ละคนเป็นสิ่งสำคัญในการทำหน้าที่บริการ ปัญหาที่อยู่ที่ว่าอย่างไร
จึงจะให้ลูกค้าหรือผู้ที่กำลังติดต่อเกิดความศรัทธา และเชื่อถือ

14.7 ความน่าไว้วางใจ นอกจากการทำให้คนเชื่อถือหรือเชื่อมั่นแล้วผู้ที่ทำหน้าที่
บริการควรจะต้องทำให้เป็นคนที่น่าไว้วางใจอีกด้วย

14.8 การมีสุขภาพ และสุขภาพจิตที่ดี ผู้ให้บริการจะดูแลสุขภาพร่างกายให้แข็งแรง สมบูรณ์ อยู่เสมอ เมื่อมีสุขภาพกายที่ดีแล้ว สุขภาพจิตย่อมดีตามด้วย (สมชาติ กิจยรรยง. 2536 : 44 - 57)

มิลเลท (Millett. 1954 : 341 ; อ้างถึงในชวลิต เหล่ารุ่งกาญจน์. 2538 : 15 - 16) ได้ชี้ให้เห็นว่าคุณค่าประการแรกของการบริหารงานรัฐกิจทั้งหมด คือ การปฏิบัติงานด้วยการให้บริการที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจ ซึ่งมีลักษณะที่สำคัญ 5 ประการ คือ

1. การให้บริการอย่างเท่าเทียมกัน (Equitable Service) โดยยึดหลักที่ว่าคนเราทุกคนเกิดมาเท่าเทียมกัน ความเท่าเทียมกันนั้น หมายถึง ประชาชนทุกคนควรมีสิทธิ์เท่าเทียมกันทั้งทางกฎหมาย และทางการเมือง การให้บริการของรัฐจะต้องไม่แบ่งแยกเชื้อชาติผิว หรือความยากจน ตลอดจนสถานะทางสังคม

2. การให้บริการอย่างรวดเร็วทันต่อเวลา (Timely Service) จะไม่มีผลงานทางสาธารณะใด ๆ ที่เป็นผลงานที่มีประสิทธิภาพไม่ตรงต่อเวลา หรือทันต่อเหตุการณ์ เช่นรถดับเพลิงมาถึงหลังจากไฟไหม้หมดแล้ว การบริการนั้นก็ถือว่าไม่เป็นสิ่งที่ถูกต้อง

3. การให้บริการอย่างเพียงพอ (Ample Service) นอกจากให้บริการอย่างเท่าเทียมกัน และให้อย่างรวดเร็วแล้วต้องคำนึงถึงจำนวนคนที่เหมาะสม จำนวนความต้องการ สถานที่ที่เพียงพอในเวลาที่เหมาะสมอีกด้วย

4. การให้บริการอย่างต่อเนื่อง (Continuous Service) คือ การให้บริการตลอดเวลาต้องพร้อม และเตรียมตัวบริการต่อความสนใจของสาธารณชนเสมอ มีการฝึกอบรมอยู่ตลอดประจำ เช่น การทำงานของตำรวจจะต้องบริการตลอด 24 ชั่วโมง

5. การบริการอย่างก้าวหน้า (Progressive Service) เป็นการบริการที่มีความเจริญ คืบหน้าไปทั้งทางด้านผลงาน และคุณภาพ เทคโนโลยีที่ทันสมัย

สรุป การบริการ หมายถึง กระบวนการในการปฏิบัติเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าหรือผู้มาใช้บริการ ให้เกิดความพึงพอใจ จากการได้รับการปฏิบัติที่เท่าเทียมกัน รวดเร็ว ถูกต้อง ต่อเนื่องในการได้รับการปฏิบัติ และเพียงพอต่อความต้องการ รวมทั้งได้รับการปฏิบัติที่มีความคืบหน้ามากขึ้น โดยที่ใช้ทรัพยากรเท่าเดิม

1.5 เป้าหมายของการให้บริการ

พงศ์สัมพันธ์ ศรีสมทรัพย์ และปิยะนุช เงินคล้าย (2545 : 365) กล่าวถึงเป้าหมายของการให้บริการดังนี้

1.5.1 การที่องค์กรให้ความสะดวกในการขอรับบริการ

1.5.2 การให้บริการมีความรวดเร็ว

- 1.5.3 การให้บริการมีความถูกต้อง
- 1.5.4 การให้บริการมีความครบถ้วน
- 1.5.5 การให้บริการมีความเสมอภาค
- 1.5.6 การให้บริการมีความเป็นธรรม
- 1.5.7 การให้บริการมีความทั่วถึง
- 1.5.8 การให้บริการสามารถประหยัดทั้งเวลาและค่าใช้จ่าย
- 1.5.9 การให้บริการก่อให้เกิดความพอใจ
- 1.5.10 การให้บริการมีปริมาณที่เพียงพอ
- 1.5.11 การให้บริการมีความโปร่งใส
- 1.5.12 การให้บริการมีการตรวจสอบได้
- 1.5.13 การให้บริการมีบริการที่หลากหลายให้เลือก
- 1.5.14 การให้บริการมีความเป็นกันเอง
- 1.5.15 การให้บริการมีความไม่ซับซ้อน ไม่ยุ่งยาก
- 1.5.16 การให้บริการมีประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ และท้องถิ่น

แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (สวทช.) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (สามารถ ยิงคำแหง. 2553 : 4-5) ได้กล่าวไว้ว่า “น้ำไหล ไฟสว่าง ทางดี” เป็นตัวบ่งชี้คุณภาพชีวิตของคนในชุมชนมาช้านานบ่งบอกถึงความสำคัญของระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ หรือที่เรียกว่า “โครงสร้างพื้นฐาน” ของชุมชน วันนี้ถ้าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำการสำรวจความต้องการบริการสาธารณะของประชาชน หรือลองประมวลการร้องเรียน ข้อเรียกร้องของประชาชนเกี่ยวกับบริการสาธารณะ ก็จะพบว่าบริการสาธารณะที่ประชาชนต้องการให้สร้างหรือซ่อมบำรุงรักษาเร่งด่วนลำดับแรก ๆ ยังคงเป็นเรื่องสาธารณูปโภค สาธารณูปการ เช่น ถนน สะพาน ทางเดิน ทางระบายน้ำ น้ำประปา ไฟฟ้า แสงสว่าง สวนสาธารณะ คูคลองส่งน้ำ ฯลฯ เป็นต้น ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งสามารถรับรู้และตระหนักถึงความต้องการด้าน โครงสร้างพื้นฐานของชุมชนเป็นอย่างดี ดังอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตาม พ.ร.บ. กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 16 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง

องค์การบริหารส่วนตำบลมีภารกิจที่ต้องหาแนวทางในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นรองรับการเจริญเติบโตของชุมชนในอนาคตจึงต้องมีการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น ดังนี้

1. มีถนนโครงข่ายเชื่อมระหว่างชุมชนในเขตเทศบาลและตำบลข้างเคียง เพื่อใช้ในการขนส่งผลผลิตทางการเกษตรและสัญจรไปมาเพื่อติดต่อกันในด้านอื่น ๆ
2. มีสะพานสำหรับข้ามแม่น้ำ ลำคลองอย่างเพียงพอ
3. มีทางเดินเท้าให้ประชาชนเพื่อความปลอดภัยในการสัญจรทางเท้า
4. มีระบบชลประทานอย่างเพียงพอในการทำการเกษตร
5. มีระบบไฟฟ้าที่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน และไฟฟ้าแสงสว่าง สาธารณะที่เพียงพอเพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
6. มีระบบน้ำประปาที่สะอาด ปลอดภัยและเพียงพอต่อการอุปโภคบริโภค
7. มีระบบโทรคมนาคมที่ทั่วถึงและเพียงพอสำหรับประชาชนในพื้นที่เพื่อให้ทันต่อข้อมูลข่าวสารที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในยุคปัจจุบันและอนาคต

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนางองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโน มีแนวทางการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานหรือด้านสาธารณูปโภคท้องถิ่น 3 ด้าน ได้แก่ (องค์การบริหารส่วนตำบลหนองโน, 2554 : 45) 1) ด้านคมนาคม ประกอบด้วย โครงการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก โครงการซ่อมแซมปรับปรุงถนน 2) ด้านแหล่งน้ำ ประกอบด้วย โครงการก่อสร้างระบบประปาหมู่บ้านและบำรุงรักษาซ่อมแซมระบบประปา และ 3) ด้านไฟฟ้าส่องสว่าง ประกอบด้วย โครงการขยายเขตไฟฟ้าสาธารณะ โครงการติดตั้งหลอดไฟฟ้าสาธารณะ

บริบทองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโน

1. สภาพทั่วไป

1.1 ประวัติความเป็นมาและที่ตั้ง เนื้อที่

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองโนจัดตั้งตาม พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และประกาศกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2540

มีพื้นที่ทั้งหมด 25.38 ตารางกิโลเมตรหรือประมาณ 21,796 ไร่

ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโน ตั้งอยู่ หมู่ที่ 5 ระยะห่างจากจังหวัดมหาสารคาม ประมาณ 10 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อตำบลและอำเภอใกล้เคียงดังนี้

สภาพภูมิประเทศในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลหนองโน โดยทั่วไปมีลักษณะเป็น
คลื่นลอนลาด มีที่ราบและเนินสลับกัน ระดับความสูงของพื้นที่อยู่ระหว่าง 173-201 เมตร
จากระดับน้ำทะเล

1.2 ประชากร

ประชากรทั้งสิ้น จำนวน 5,912 คน แยกเป็น

เพศชาย 2,929 คน

เพศหญิง 2,983 คน

ครัวเรือน 1,457 ครัวเรือน

มีความหนาแน่นเฉลี่ย 233 คน/ตารางกิโลเมตร

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและจำนวนครัวเรือนตำบลหนองโน

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวน ครัวเรือน	จำนวนประชากร		
			ชาย	หญิง	รวม
1	บ้านหนองโน	253	496	471	967
2	บ้านกุดแคน	166	338	391	729
3	บ้านหนองอีดำ	158	320	321	641
4	บ้านนาเกษียณ	232	488	486	974
5	บ้านหนองโน	221	455	471	926
6	บ้านกุดแคน	186	351	359	710
7	บ้านสวนมอน	84	151	152	303
8	บ้านหนองโน	157	330	332	662
รวม		1,457	2,929	2,983	5,912

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลหนองโน (2554 : 9)

1.3 ด้านการเมืองการปกครอง

ด้านการเมือง การเมืองระดับท้องถิ่น มี 8 เขตเลือกตั้ง

คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโน

นายเฉลิมชัย คำสิงห์

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโน

นายเลิศ ชุมแสง

รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโน

นางดารารัตน์ ไบบัง

รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโน

นางสาวธัญชนก แก้วสิงห์

เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโน

2. สภาพทางเศรษฐกิจ

2.1 อาชีพ

ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลัก เช่น ทำนา ทำไร่ เลี้ยงสัตว์ อาชีพรองคือการรับจ้างทั่วไป ค้าขาย เดินทางไปทำงานต่างจังหวัดตามโรงงาน อุตสาหกรรม และรับราชการบ้างเล็กน้อย

2.2 หน่วยงานธุรกิจในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโน

ตารางที่ 2 หน่วยงานธุรกิจในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโน

หน่วยธุรกิจ	หมู่ 1	หมู่ 2	หมู่ 3	หมู่ 4	หมู่ 5	หมู่ 6	หมู่ 7	หมู่ 8	รวม
โรงสีข้าว	2	1	3	4	2	-	3	1	16
ร้านขายของชำ	14	5	8	10	13	8	3	5	66
ร้านซ่อมรถจักรยานยนต์	4	1	-	1	1	2	1	-	10
ปั้มหลด	-	-	-	-	-	-	-	1	1
ปั้มน้ำมันควิก	-	-	-	-	-	1	-	-	1
ร้านเสริมสวย	3	-	-	-	-	-	-	-	3
ร้านตัดผม	1	-	-	-	1	-	-	-	2
ร้านขายอาหาร	4	-	1	-	1	-	-	-	6
ร้านขายเนื้อ	1	-	-	-	-	-	-	-	1
ร้านบริการอินเทอร์เน็ต	1	-	-	-	-	-	-	-	1
โรงขนมจีน	-	-	1	-	1	-	-	-	2
โรงทำขนม	-	-	-	1	-	-	-	-	1
ร้านขายวัสดุก่อสร้าง	1	-	-	-	-	-	-	-	1
ร้านรับพิมพ์งาน	-	-	-	-	1	-	-	-	1
คลินิก (พยาบาล)	-	-	-	-	1	-	-	-	1
ร้านเช่าชุด	-	-	-	-	1	-	-	-	1
ร้านทำประตูอัลลอยด์	-	-	-	-	-	-	1	-	1
รวมกิจการทุกประเภท	31	7	13	16	22	11	8	7	115

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลหนองโน (2554 : 12)

3. สภาพทางสังคม

3.1 การศึกษา

3.1.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบลหนองโน 1 แห่ง

3.1.2 โรงเรียนประถมศึกษา 3 แห่ง

1) โรงเรียนบ้านหนองโน – อีดำ

จำนวนนักเรียน 476 คน แยกเป็นหญิง 210 คน ชาย 266 คน

จำนวนครู 29 คน แยกเป็นหญิง 19 คน ชาย 10 คน

2) โรงเรียนบ้านนากเขียน

จำนวนนักเรียน 111 คน แยกเป็นหญิง 53 คน ชาย 58 คน

จำนวนครู 9 คน แยกเป็นหญิง 6 คน ชาย 3 คน

3) โรงเรียนบ้านกุดแคน

จำนวนนักเรียน 164 คน แยกเป็นหญิง 85 คน ชาย 79 คน

จำนวนครู 12 คน แยกเป็นหญิง 6 คน ชาย 6 คน

3.1.3 โรงเรียนมัธยมศึกษา (ขยายโอกาสโรงเรียนหนองโน - หนองอีดำ) 1 แห่ง

3.2 สถาบันและองค์กรทางศาสนา มีวัด 5 แห่ง ได้แก่

3.2.1 วัดโพธิ์ศรี บ้านกุดแคน พระสงฆ์ 9 รูป

3.2.2 วัดเทพวิหคานากเขียน พระสงฆ์ 5 รูป

3.2.3 วัดเจริญผลบ้านหนองโน พระสงฆ์ 9 รูป

3.2.4 วัดบ้านหนองอีดำ พระสงฆ์ 4 รูป

3.2.5 วัดบ้านสวนมอน พระสงฆ์ 2 รูป

3.3 สาธารณสุข

3.3.1 โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองโน 1 แห่ง ตั้งอยู่หมู่ที่ 5

บ้านหนองโน

3.3.2 ศาลาอนามัย จำนวน 2 แห่ง หมู่ 2 บ้านกุดแคน และหมู่ 4 บ้านนากเขียน

3.4 ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

3.4.1 ศูนย์อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน 1 ศูนย์

3.4.2 หน่วยกู้ชีพองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโน 1 หน่วย

3.4.3 ป้อมยามตำรวจ 1 แห่ง

4. การบริการพื้นฐาน

4.1 การคมนาคม

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองโน ห่างจากอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ประมาณ 10 กิโลเมตร เส้นทางถนนทางหลวง รพช.มค. 4012 สายมหาสารคาม - บรบือ โดยเลี้ยวซ้ายที่บ้านหนองจิก (กม.ที่ 3) เข้าสู่ถนนสายหนองจิก - คอนหว่าน เป็นถนนลาดยางของกรมทางหลวงชนบท ระยะทางประมาณ 5 กิโลเมตร จะถึงองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโน ในแต่ละหมู่บ้านจะมีรถยนต์โดยสารประจำทางวันละประมาณ 4 เที่ยว และมีรถบรรทุกขนส่งผลผลิตทางการเกษตรไปจำหน่ายที่จังหวัดและอำเภอใกล้เคียง

4.2 การโทรคมนาคม

4.2.1 โทรศัพท์สาธารณะ 15 เลขหมาย

4.3 การไฟฟ้า

4.3.1 มีไฟฟ้าใช้ 1,457 ครัวเรือน

4.4 แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

4.4.1 ฝาย 4 แห่ง

4.4.2 บ่อน้ำตื้น 6 แห่ง

4.4.3 บ่อโยก 8 แห่ง

5. ข้อมูลอื่น ๆ

5.1 มวลชนจัดตั้ง

5.1.1 ลูกเสือชาวบ้าน	2	รุ่น	จำนวน	200	คน
5.1.2 ตำรวจอาสา	1	รุ่น	จำนวน	63	คน
5.1.3 อาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน	2	รุ่น	จำนวน	86	คน
5.1.4 อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน	1	รุ่น	จำนวน	142	คน
5.1.5 อาสาสมัครรักษาความสงบเรียบร้อย	1	รุ่น	จำนวน	100	คน

6. ศักยภาพในตำบล

6.1 ศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบล

6.1.1 จำนวนบุคลากร มีดังนี้

- 1) พนักงานส่วนตำบล จำนวน 21 คน
- 2) ลูกจ้างประจำ จำนวน 1 คน

3) พนักงานจ้างตามภารกิจ จำนวน 5 คน

4) พนักงานจ้างทั่วไป จำนวน 4 คน

6.2 ศักยภาพของชุมชนและพื้นที่

6.2.1 การรวมกลุ่มของประชาชนทุกประเภท 35 กลุ่ม

1) กลุ่มอาชีพ 26 กลุ่ม

2) กลุ่มออมทรัพย์ (กองทุนหมู่บ้าน) 8 กลุ่ม

3) กลุ่มเกษตรกรทำนา 1 กลุ่ม

6.3 จุดเด่นของพื้นที่

6.3.1 แต่ละหมู่บ้านระยะทางไม่ห่างกัน สามารถติดต่อประสานงานกันได้สะดวก รวดเร็ว

6.3.2 การก่อสร้างถนนเชื่อมระหว่างหมู่บ้านทำได้ง่าย และได้ประโยชน์พร้อมกัน 3-4 หมู่บ้าน

6.3.3 พื้นที่ราบสามารถปลูกพืชผลทางการเกษตรได้ดี

6.3.4 มีแหล่งน้ำ ทำให้ปลูกผักสวนครัวเป็นรายได้เสริมในฤดูแล้งได้

6.3.5 การเดินทางไปยังผลผลิตทางการเกษตรสะดวกเพราะระยะทางห่างจากจังหวัดมหาสารคาม ประมาณ 10 กิโลเมตร

6.3.6 ประชาชนมีความสามัคคี ช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามวัฒนธรรมของอีสาน

7. วิสัยทัศน์ พันธกิจ และจุดมุ่งหมายการพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบลหนองโน

7.1 วิสัยทัศน์

“ การคมนาคมสะดวก เศรษฐกิจดี มีการศึกษา พละนามัยสมบูรณ์ ”

7.2 พันธกิจ

7.2.1 พัฒนาคุณภาพชีวิตและสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน เช่น การคมนาคม แหล่งน้ำ ไฟฟ้า ให้เทียบเท่าชุมชนเมือง

7.2.2 พัฒนาอาชีพให้มั่นคง เกษตรกรรมที่ยั่งยืน เพื่อให้คนในชุมชนพอมีพอกิน มีการรวมกลุ่มอาชีพในชุมชน

7.2.3 พัฒนาให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดไป

7.2.4 พัฒนาด้านสุขภาพความเป็นอยู่ของประชาชน ให้มีความสามารถในการป้องกันรักษาตนเอง ทั้งทางร่างกายและจิตใจ

7.2.5 พัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สมดุลสามารถให้คนอยู่ร่วมกับป่าได้

7.3 จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา

7.3.1 เพื่อยกระดับความเป็นอยู่และสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น เช่น การคมนาคม แหล่งน้ำ ไฟฟ้า

7.3.2 เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีอาชีพที่มั่นคง พัฒนากลุ่มอาชีพการเกษตรปลอดสารพิษ และส่งเสริมอาชีพใหม่ให้ประชาชนมีรายได้ มีความเป็นอยู่ที่ดี มีความสุข พอเพียงต่อการดำรงชีวิตในสังคม

7.3.3 เพื่อส่งเสริมคุณภาพของบุคคลในด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สติปัญญา เพิ่มประสิทธิภาพให้สังคมมีความเข้มแข็ง มีการศึกษาที่ดี

7.3.4 เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนตระหนักในการรักษาสุขภาพอนามัย ส่งเสริมการออกกำลังกายให้มีสุขภาพที่แข็งแรง สามารถเป็นภูมิคุ้มกันโรคต่าง ๆ และแก้ไขควบคุมโรคในชุมชนได้

7.3.5 เพื่ออนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อรักษาคุณภาพของสังคม

7.3.6 เพื่อสนับสนุนองค์การบริหารส่วนตำบลสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนบนพื้นฐานของความโปร่งใสและยุติธรรม

7.4 ยุทธศาสตร์การพัฒนาและแนวทางการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล หนองโหนด อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 6 ยุทธศาสตร์ 20 แนวทางพัฒนา ดังนี้

7.4.1 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค

1) แนวทางพัฒนาด้านคมนาคม (ก่อสร้าง/ปรับปรุง /บำรุงรักษา/ถนน / สะพาน/ท่อระบายน้ำ) ประกอบด้วย โครงการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก โครงการซ่อมแซมปรับปรุงถนน

2) แนวทางพัฒนาแหล่งน้ำ (ก่อสร้าง/ขุดลอก/ปรับปรุง/ซ่อมแซม และบำรุงรักษาแหล่งน้ำ) ประกอบด้วย โครงการก่อสร้างระบบประปาหมู่บ้านและบำรุงรักษาซ่อมแซมระบบประปา

3) แนวทางพัฒนาระบบไฟฟ้า ประกอบด้วย โครงการขยายเขตไฟฟ้าสาธารณะ โครงการติดตั้งหลอดไฟฟ้าสาธารณะ

7.4.2 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ

1) แนวทางพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ (เกษตรกรรม /ปศุสัตว์)

2) แนวทางพัฒนาด้วยปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ลดรายจ่าย/เพิ่มรายได้/สร้างเครือข่ายระบบ เงินทุนหมุนเวียนตำบล/ ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากที่ดินทำกิน)

3) แนวทางพัฒนาส่งเสริมเกษตรกรรมและเทคโนโลยีการเกษตร

7.4.3 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม และภูมิปัญญา

ท้องถิ่น

1) แนวทางพัฒนาระบบการเรียนรู้และการศึกษา

2) แนวทางพัฒนา กิจกรรมทางศาสนา ประเพณี วัฒนธรรมและภูมิปัญญา

ท้องถิ่น

3) แนวทางพัฒนาการเพิ่มช่องทางในการรับรู้ข่าวสารให้แก่ประชาชน

7.4.4 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

1) แนวทางพัฒนาส่งเสริมให้ประชาชนมีสุขภาพชีวิตที่ดี

2) แนวทางพัฒนาด้านการป้องกันและควบคุมโรค

3) แนวทางพัฒนาการบำบัดและจัดเก็บขยะและสิ่งปฏิกูล

4) แนวทางพัฒนาส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

7.4.5 ยุทธศาสตร์การพัฒนากนและสังคม

1) แนวทางพัฒนาด้านการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง

2) แนวทางพัฒนาความปลอดภัยด้านชีวิตและทรัพย์สิน

3) แนวทางพัฒนาด้านส่งเสริมสวัสดิการสังคม

4) แนวทางพัฒนาด้านการส่งเสริมการกีฬาและนันทนาการ

7.4.6 ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการเมืองและการบริหารจัดการ

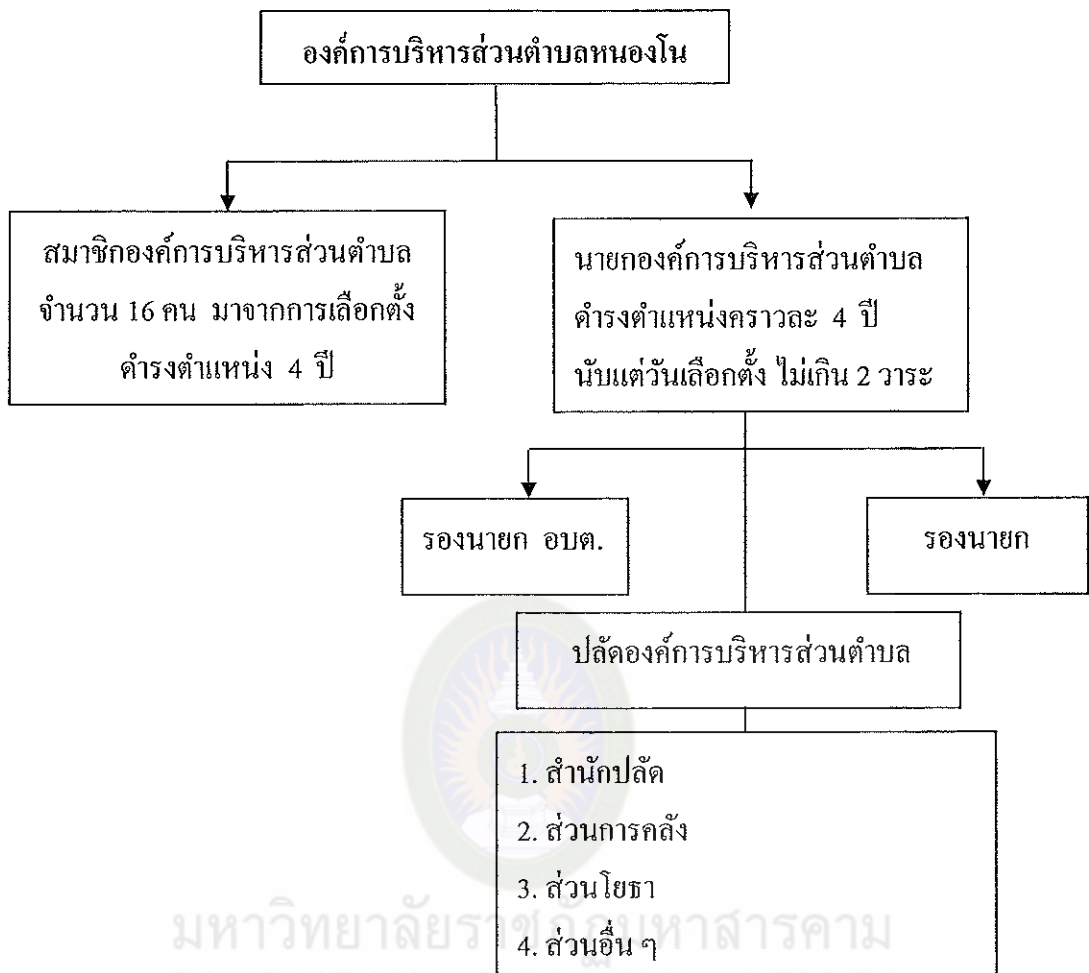
1) แนวทางพัฒนาด้านส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง

2) แนวทางพัฒนาด้านการบริหาร การจัดการและเพิ่มประสิทธิภาพ

การปฏิบัติราชการ

8. โครงสร้าง และอัตรากำลังองค์การบริหารส่วนตำบลหนองโน

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองโน บริหารงาน โดยการแบ่งส่วนราชการ ตามโครงสร้าง ดังปรากฏตามแผนภาพที่ 3

แผนภาพที่ 3 โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการ

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลหนองโน (2554 : 14)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษา ความคิดเห็นของประชาชนต่อการให้บริการด้านสาธารณสุขปโภคขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองโน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ผู้ศึกษาได้ค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษา ดังนี้

คูสิต บำรุงเยี่ยม (2544 : 114) ได้ศึกษา เรื่อง การดำเนินงานและประสิทธิผลของแผนพัฒนาด้าน โครงสร้างพื้นฐานและระบบบริการพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประจำปี 2542 ผลการศึกษา พบว่า ผลการประเมินของประชาชนในการดำเนินงานและประสิทธิผลของแผนพัฒนาด้าน โครงสร้างพื้นฐานและระบบบริการพื้นฐาน

ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประจำปี 2542 ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ การศึกษา และภูมิฐานะที่อยู่แตกต่างกัน จะมีผลแตกต่างกัน

วิสา นราทิยม (2547 : 52 - 53) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหาร การสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมาผลการวิจัย พบว่า ประชาชนเห็นว่าบริการสาธารณะด้าน โครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมา สายบ้านหนองจาก ตำบลหนองสาหร่าย อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยสรุปผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้แสดงให้เห็น ความเห็น ของประชาชนเกี่ยวกับการบริหารการสาธารณะโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมา ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการดำเนินงาน โครงการที่ตรงกับความต้องการของประชาชน การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมและการดำเนินงาน โครงการอย่างโปร่งใสอันจะเกิด ประโยชน์ในการพัฒนา ปรับปรุง ให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติงานต่อไป

จรัส กลุ่มเหรียญทอง (2550 : 80) ได้ศึกษา เรื่อง ความพึงพอใจต่อกิจกรรมบริการ ด้านสาธารณูปโภคของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองสองห้อง อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษา พบว่า ประชาชนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการบริการด้าน สาธารณูปโภคโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความ พึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีความพึงพอใจสูงสุด คือ ด้านการรักษาความสะอาด รองลงมา ได้แก่ ด้านการปกครองและด้านโยธา ตามลำดับ

อำนาจ ทองใบน้อย (2550 : 85) ได้ศึกษา ประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านการพัฒนา โครงสร้างพื้นฐาน ศึกษากรณีเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบลศรีษะจรเข้ใหญ่ กิ่งอำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ ผลการศึกษา พบว่า ประสิทธิภาพการดำเนินงานด้านการพัฒนา โครงสร้าง พื้นฐาน มีประสิทธิภาพภายใต้ความพึงพอใจของประชาชนในท้องถิ่น ในระดับมาก ทั้งนี้มีนัยสำคัญ ในปัจจัยพื้นฐานภายในบุคคล เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ อาชีพ และรายได้ต่อเดือน จำนวนสมาชิกในครอบครัวและระยะเวลาที่อาศัยในท้องถิ่น เป็นสำคัญ

กัญญา ชัยโรจน์สัมพันธ์ (2551 : 49-50) ได้ศึกษา ความพึงพอใจของประชาชนใน เขตองค์การบริหารส่วนตำบลมะนังตายอที่มีต่อการบริการด้าน โครงสร้างพื้นฐาน ด้านงานถนน ตำบลมะนังตายอ อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษา พบว่า ความพึงพอใจ ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลมะนังตายอที่มีต่อการบริหารจัดการด้าน โครงสร้าง พื้นฐาน ด้านงานถนน มีความพึงพอใจ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวางแผนและออกแบบถนน ด้านการควบคุมการก่อสร้าง และด้านการบำรุงรักษา มีความ พึงพอใจ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการจัดสรรงบประมาณก่อสร้าง และด้านการจัดจ้าง

มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลมะนังคายอที่มีต่อการบริหารจัดการด้าน โครงสร้างพื้นฐาน ด้านงานถนน พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความพอใจไม่แตกต่างกัน ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความพอใจไม่แตกต่างกัน ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความพอใจแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความพอใจไม่แตกต่างกัน ประชาชนที่มีสถานภาพต่างกัน มีความพอใจไม่แตกต่างกัน และประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความพอใจ ไม่แตกต่างกัน

มานพ มานูจำ (2551 : 66) ได้ศึกษา เรื่อง ความพึงพอใจของประชาชนผู้รับบริการ ด้านสาธารณสุขปโภคและการ โยธาสาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงคุก อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย ผลการศึกษา พบว่า ความพึงพอใจของประชาชนผู้รับบริการด้านสาธารณสุขปโภคและการ โยธา สาธารณะของเทศบาลตำบลเวียงคุก อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 4 ด้าน และอยู่ในระดับปานกลางจำนวน 1 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมาก ไปน้อย ดังนี้ ด้านการให้บริการอย่างเท่าเทียมกัน ด้านการให้บริการ อย่างต่อเนื่อง ด้านการให้บริการอย่างเพียงพอ ด้านการให้บริการรวดเร็ว ทันเวลา และด้านที่มี ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการให้บริการที่มีความก้าวหน้า

จันทร์เพ็ญ พยัพันธ์ (2554 : 45-46) ได้ศึกษา การบริหารจัดการแผนงาน ด้าน โครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าก่อ อำเภอชานุมาน จังหวัดอำนาจเจริญ ผลการศึกษา พบว่า ปัญหา อุปสรรคในการบริหารจัดการแผนงานด้าน โครงสร้างพื้นฐาน ขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าก่อ ดังนี้ 1) ด้านกำหนดแผน ผู้กำหนดแผนขาดความรู้ในการ กำหนดแผน 2) ด้านการจัดการ ไม่สามารถดำเนินงานตามแผนได้ 3) ด้านบุคลากร บุคลากรที่มี ส่วนร่วมหรือมีหน้าที่ในการกำหนดคน นโยบายขาดความรู้ ขาดการเอาใจใส่ และขาดความร่วมมือใน การดำเนินงาน 4) ด้านงบประมาณ จัดสรรงบประมาณดำเนินการจัดทำถนนมากกว่าโครงการ พื้นฐานด้านอื่นและงบประมาณในการดำเนินงานไม่เพียงพอ 5) ด้านวัสดุอุปกรณ์ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ สำหรับดำเนินงานมีไม่เพียงพอ และวัสดุอุปกรณ์บางประเภทเมื่อจัดหามาแล้วไม่ได้ใช้งานหรือได้ ใช้งานน้อย

เชาว์วรรณ บัวใหญ่ (2554 : 53) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนิน โครงการด้านโครงสร้างพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองทันน้ำ อำเภอภูซำบูน จังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษา พบว่า ปัญหาและอุปสรรค ในการดำเนินงานด้าน โครงสร้าง พื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองทันน้ำ อำเภอภูซำบูน จังหวัดอุบลราชธานี ดังนี้ 1) ด้านบุคลากร/นโยบาย ความพร้อมเพียงของแผนชุมชนในการกำหนดแผนงานของหมู่บ้าน

ซึ่งยังมีความคิดเห็นแตกต่างกันทำให้การกำหนดวางแผนเป็นไปด้วยความล่าช้า 2) ด้านงบประมาณ งบประมาณไม่เพียงพอต่อการดำเนินของโครงการ ซึ่ง อบต. มีโครงการด้านโครงสร้างพื้นฐานเป็นจำนวนมาก แต่มีข้อจำกัดของงบประมาณที่จะจัดสรรลงไป 3) ด้านวัสดุอุปกรณ์/ข้อมูล ด้านอุปกรณ์ที่ใช้ในการสำรวจงานด้านโครงสร้างพื้นฐานขาดแคลน เช่น อบต. หนองทันน้ำยังไม่มีกล้องสำรวจวัดมุม ระบบหาพิกัดดาวเทียม และระบบโปรแกรมงานด้านช่าง

จากการศึกษาแนวคิด เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษาได้นำกรอบแนวคิดมาประกอบการศึกษา ความคิดเห็นของประชาชนต่อการให้บริการด้านสาธารณูปโภคขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองโน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ได้แก่ ด้านคมนาคม ด้านแหล่งน้ำ และด้านไฟฟ้าส่องสว่าง ซึ่งถือว่าการพัฒนาด้านสาธารณูปโภคเป็นการบริการพื้นฐานให้แก่ประชาชนในพื้นที่

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY